

زندگانی ابومسلم خراسانی

دکتر علی اکبر فیاض

به اهتمام
محمد باقری

سرشناسه	:	قیاض، علی اکبر، ۱۲۷۷-۱۳۵۰.
عنوان و نام پدیدآور	:	زندگانی ابومسلم خراسانی.
		علی اکبر قیاض.
		به اهتمام محمد باقری.
مشخصات نشر	:	مشهد: آوای حکمت، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۷۴ص؛ ۱۴۵×۲۱.۵ س.م.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۹۲۸-۳-۸
		۷۵۰۰۰ ریال.
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	Biography of abu muslim khorasani
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	ابومسلم خراسانی، عبدالرحمن بن مسلم، ۱۰۰-۱۳۷ق.
شناسه افروز	:	باقری، محمد، ۱۳۶۹، گردآورنده.
رده بندی دیو	:	۹۵۵/۰۴۲۳۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۴۰۳۷۴۷

زندگانی ابومسلم خراسانی

علی اکبر قیاض

به اهتمام: محمد باقری

ویراستار: محمد باقری

ناشر: آوای حکمت و بدخشان

چاپ اول: ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۹۲۸-۳-۸

فهرست مطالب

مقدمه.....	هفت
ابو مسلم خراسانی.....	۱
ارمستان و خراسان.....	۹
ابو مسلم ۳.....	۱۹
ابو مسلم ۴.....	۲۷
ابو مسلم ۵.....	۳۱
ابو مسلم ۶.....	۳۹
ابو مسلم ۷.....	۴۷
ابو مسلم ۸.....	۵۳
ضمیمه.....	۶۵
کتابنامه.....	۷۱

مقدمه

دکتر علی اکبر فیاض در سال ۱۲۷۷ش در خانواده‌ای روحانی و دانش‌پرست در شهر به دنیا آمد. پدرش، سید عبدالمجید، خادم باشی و کشیک پیش از استان قدس بوده است. همچنین از روحانیان و مشاهیر بلندمرتبه مشهد بوده که از علمای نجف و کربلا اجازه نامه اجتهاد داشته است.

استاد فیاض از پنج سالگی به یادگیری قرآن پرداخت و از اوایل جوانی به فراگیری علوم دینی روی آورد. در تفسیر، حدیث، کلام، ملل و نحل تبخّر یافت. فلسفه و کلام را نزد آیت‌الله شهیدی و فقه و اصول را نزد سید ابوالقاسم ازغندی و میرزا محمدباقر مدرس و ادبیات را نزد ادیب نیشابوری فراگرفت. بهره‌مندی استاد نیاز از ادیب نیشابوری بیش از دیگران بوده و ادیب مشکل‌پسند و سرده‌گیر، بسیار وی را می‌ستود. همچنین علاوه بر زبان فارسی و عربی به هفت زبان خارجی مسلط بوده است.

استاد فیاض در سال ۱۳۳۲ از دانشگاه تهران موفق به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی شد و در همان جا به تدریس پرداخت. در سال ۱۳۲۷ش برای تدریس و ایراد چند سخنرانی درباره تاریخ ادبیات و شبکه‌های ادبی در جامع الازهر و اسکندریه به مصر رفت و سال ۱۳۲۸ش به ایران برگشت و به تدریس در دانشگاه ادامه داد.

در سال ۱۳۳۴ از سوی وزارت فرهنگ وقت مأموریت یافت که دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی را بنیان‌گذاری کند. وی در آذر ماه همان سال دانشکده مزبور را با رشته زبان و ادبیات فارسی و دعوت از استادان معروف برای تصدی دسی‌های تدریس، تأسیس کرد. اندکی بعد رشته‌های تاریخ، جغرافیا، زبان انگلیسی و فرانسه را هم بر آن افزود. ایشان تا سال ۱۳۴۳ش مدت نه سال ریاست این دانشکده و تدریس در بخش‌های ادبیات و تاریخ آن را عهده دار بود و در ساگردان مبرز تربیت کرد.

در سال ۱۳۳۷ مأمور به تأسیس دانشکده الهیات مشهد شد و مدتی هم‌زمان با ریاست دانشکده ادبیات ریاست این دانشکده را نیز عهده دار شد. همچنین در دانشکده الهیات به تدریس علوم اسلامی اشتغال داشت. در سال ۱۳۴۳ به تهران عزیمت کرد و خدمات دانشگاهی خود را به عنوان مدیر گروه ادیان و مذاهب دانشکده الهیات دانشگاه تهران ادامه داد و در سال ۱۳۴۶ش بازنشسته شد.

در سال ۱۳۲۱ش با بی بی معصومه رضوی ناظم ازدواج کرد که حاصل این ازدواج دو فرزند به نام‌های نوشین و فرزین بوده است. همچنین در دوره‌های دوازدهم و سیزدهم مجلس شورای ملی از سوی مردم مشهد به نمایندگی انتخاب شد. مهم‌ترین آثار فیاض کتاب تاریخ اسلام و تصحیح تاریخ بیهقی می‌باشد. سرانجام در ۴ شهریور ۱۳۵۰ش در مشهد دیده از جهان فرویست.

*****

نسبت ابومسلم به تشیع

در معنای موسس و حداکثری شیعه در قرون نخستین اسلامی، عباسیان جز شیعیان و دهان نسب عباسیان به عباس بن عبدالمطلب عمومی پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم - می‌رسد. در منابع ملل و نحل هنگامی که به بحث از تشیع در معنای توسعی آن در قرون نخستین اسلامی می‌پردازند در میان فرق شیعه هم عباسیان را نیز ذکر می‌کنند چرا که نسب عباسیان به عباس عمومی پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم - می‌رسد و در این منابع هر فردی را که پیوندی با پیامبر صلی الله و آله و سلم و اهل بیت - علیهم السلام - داشته باشد از شیعیان ذکر کرده‌اند.

^۱ حسن بن موسی نوینتی، فرق الشیعه، صص ۴۷-۵۰.